

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 1

(Ομάδες 1-3-5-7 Οι αρχαιολόγοι και οι ζωγράφοι)

➤ Δαβίδ εναντίον Γολιάθ - Οδυσσέας εναντίον Πολύφημου

Οι ομοιότητες και οι διαφορές που παρατηρούμε ανάμεσα στους ήρωες που συγκρούονται είναι πολλές.

Και στις δύο συγκρούσεις οι αδύναμοι ήρωες χρησιμοποιούν ως όπλο το μυαλό, σε αντίθεση με τους ισχυρούς οι οποίοι χρησιμοποιούν τη μυϊκή δύναμη. Επίσης, ο Πολύφημος και ο Γολιάθ περιφρονούν τους θεούς και τα ιδανικά της εποχής τους. Μια από τις διαφορές είναι ότι ο Οδυσσέας μάχεται για την ελευθερία του, ενώ ο Δαβίδ πολεμά για τη σωτηρία του λαού του.

Αυτές είναι οι διαφορές που παρατηρούμε ανάμεσα στους ήρωες που συγκρούονται.

➤ Γνωρίσματα των ηρώων της Κυκλώπειας

Οδυσσέας	Κύκλωπας
<u>Περίεργος και ψύχραιμος</u>	<u>Άσπλαχνος και πρωτόγονος</u>
<u>Σεβάσμιος</u>	<u>Ασεβής και υβριστής</u>
<u>Έξυπνος και ετοιμόλογος</u>	<u>Πονηρός και σκληρόκαρδος</u>
<u>Καχύποπτος</u>	<u>Εργατικός</u>

➤ χαρακτηρισμός

Οδυσσέας: Ο Οδυσσέας στους στίχους 240-512 παρουσιάζεται ως περίεργος γιατί θέλει να μείνει στη σπηλιά και να γνωρίσει τον Κύκλωπα και ψύχραιμος διότι μίλησε στο γίγαντα. Επίσης είναι σεβάσμιος προς τους θεούς και τον θεσμό της ικεσίας. Έξυπνος, ετοιμόλογος και καχύποπτος, επειδή απαντά με ευφράδεια λόγου στη πονηρή ερώτηση του γίγαντα.

Κύκλωπας: Ο Κύκλωπας στο κείμενο φαίνεται να είναι αγενής, πρωτόγονος και σκληρόκαρδος μιας και κατασπαράζει με αναισθησία τους συντρόφους του Οδυσσέα. Ασεβής και υβριστής προς τους θεούς, καθώς και πονηρός. Τέλος, στον Πολύφημο διακρίνουμε την εργατικότητά του που ίσως είναι και το μόνο πλεονέκτημά του.

➤ ορισμοί λέξεων:

- **Οδυσσέας :** σε μετωνυμία, αυτός που βρίσκεται πολλά χρόνια μακριά από την πατρίδα του, τη νοσταλγεί όμως συνεχώς και τελικά επιστρέφει.
[λόγ. < αρχ. □δυσσεύς, αιτ. -έα, το κεντρικό πρόσωπο της Οδύσσειας]
- **Κύκλωπας :** γίγαντας της αρχαίας ελληνικής μυθολογίας με ένα μόνο μάτι στο μέτωπο: *Ο Πολύφημος. Η χώρα των Κυκλώπων.* [λόγ. < αρχ. Κύκλωψ, αιτ. -ωπα]
- **πολυμήχανος -η -ο :** που επινοεί, που εφευρίσκει, που μηχανεύεται πολλά τεχνάσματα, επινοητικός: *Ο Οδυσσέας.*

- **δόλος** (συνήθ. εν.) : **1.** ενέργεια με την οποία παραπλανάται κάποιος και πείθεται να κάνει κτ. που, ενώ ζημιώνει τον ίδιο, ωφελεί αυτόν που χρησιμοποίησε το τέχνασμα: *Του απέσπασε την υπογραφή / τη συγκατάθεση με δόλο. Οι Έλληνες κυρίευσαν την Τροία με δόλο.* **2.** (νομ.) τρόπος εκτέλεσης μιας αξιόποινης πράξης, όταν ο δράστης γνωρίζει από πριν τον αθέμιτο χαρακτήρα της: *Στην ενέργειά του (δεν) υπήρχε ~.* [αρχ. δόλος "δόλωμα για ψάρια, απάτη"]
- **μωρός -ή / -ά -ό :** (λόγ.) ανόητος: ~ *άνθρωπος*, βλάκας.
ΦΡ *μωρά παρθένος**. [λόγ. < αρχ. μωρός]
- Η **Μήτις** ήταν, κατά τον [ΗΣίοδο](#), κόρη του [Ωκεανού](#) και της Τηθύος και πρώτη σύζυγος του [Δία](#). Κατά τον Ακουσίλαο, η Μήτις γεννήθηκε μαζί με τον [Ερωτα](#) και τον [Αιθέρα](#), από την ένωση του [Ερέβους](#) και της [Νύχτας](#), που προήλθαν από το [Χάος](#).

➤ Στην άνιση αναμέτρηση Οδυσσέα-Πολύφημου, τα όπλα που χρησιμοποιήθηκαν είναι ο νους και η εξυπνάδα από τον Οδυσσέα, ενώ από τον Πολύφημο η μυϊκή δύναμη.

Τελικά, νίκησε ο πολυμήχανος Οδυσσέας με τη δύναμη του μυαλού και με την εφευρετικότητά του.

➤ **δραστηριότητα:**

ΠΟΙΗΜΑ

Μια νύχτα με φεγγάρι
ο Οδυσσέας καταφθάνει
μες του Κύκλωπα τη στρούγκα,
που είχε τα τυριά με μούχλα.
Και ο γίγαντας σαν φτάνει
η ψυχή τους να πεθάνει...
Ο Οδυσσέας που είναι ξύπνιος,
ξύλο παίρνει και πυρώνει
και τον Κύκλωπα τυφλώνει.
Και ο γίγαντας φωνάζει:
"Ο Κανένας με πειράζει".